

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

H

FÅREVEJLE HØJSKOLE

SØLV- SNOREN

58. årgang

Nr. 2

1968

STATENS HOJESKOLE STUDIESAMING

Som leret i pottemagerens hånd

Tale på forældredagen, søndag den 5. maj 1968

Af Poul Jeppesen

Dagens program vil i høj grad bære præg af, at vores forældredag falder sammen med Danmarks befrielsesdag. Det vil give sig udslag i det, som vi skal synge, gennem de ord, der skal tales, og gennem det, som eleverne skal opføre på scenen i aften.

Når det drejer sig om Danmarks, Fårevejle Højskoles og den enkeltes skæbne, har vi lov til at bruge det meget fine og talende billede fra Det gamle Testamente, at vi er: Som leret i pottemagerens hånd.

Billedet er brugt af profeten Jeremias. Han gik ind i pottemagerens værksted, hvor han så ham arbejde ved drejeskiven. Ikke alt lykkedes for manden ved drejeskiven! Men han gav ikke op. Han begyndte forfra og dannede noget andet, som han nu ville have det gjort. Jeremias blev stærkt grebet af den tanke, at Gud havde ledet ham ned i værkstedet, og at det, han så, ikke var modsætningen mellem det afmægtige menneske og den almægtige Gud. Nej! Ligesom pottemageren begyndte forfra, når et kar mislykkedes, sådan gør Herren overfor det folk og det enkeltmenneske, der vil formes af ham. Mennesket er ikke som det døde ler, men i sin uendelige kærlighed har Gud skabt os med en fri vilje, så vi kan sige ja eller nej. De fem besættelsesår er ofte betegnet som de fem forbandede år, og det er jo da rigtigt, at de vilde hunde glammede fælt i folkets kælder; men det er også rigtigt at fremhæve, at vi var som leret i pottemagerens hånd, og at meget værdifuldt blev formet. En af de mænd, som betød noget i disse år, den amerikanske præsident Roosevelt, sagde: »Lad os ikke bede om en let byrde, men om en stærk

ryg!« — Det vigtigste var at vinde frem med sit sind og sin sjæl i behold. Den 5. maj oplevede vi det, som vi så ofte havde sunget og formet som en bøn:

*»Bladet, som Herren det ville,
vendte sig tit,
når det gik Danmark ilde,
vendte sig blidt«.*

Vi var som leret i pottemagerens hånd. Nye muligheder blev givet os i hænde, og selv om meget er langt fra de lyse drømme, som vi drømte den 5. maj 1945, nytter det ikke at se tingene gennem de mørke briller, men vi må have lov til at glæde os over, at mulighederne for at gøre godt, for at få en god uddannelse, for at leve et liv i tjeneste er så rige som nogen sinde. Livet kan formes rigt af pottemagerens kærlige hånd. Spørgsmålet bliver, om vi vil lade os forme. Det kan ske, hvor taknemligheden for vort lands vidunderlige frelse får overtaget.

For 60 år siden byggede man Fårevejle Højskole. Man byggede optimistisk — stort og rummeligt efter den tids forhold. For pionerne var der ingen tvivl om, at de gjorde noget, som i deres øjne var ret og rigtigt. De havde de unge i sind og tanke og ville, at de skulle møde noget godt og værdifuldt her, ja, at de skulle være som leret i pottemagerens (Guds) hånd og formes og påvirkes, som Han ville. Det var ikke en let vej, disse pionerer slog ind på, men de var overbeviste om, at det var den rette vej og en velsignet vej. Først et stykke henne på vejen bekræftes det, om det nu er den rette, man er slået ind på. Der gives ikke en facitliste til livets forskellige problemer. Fårevejle Højskoles vej var

heller ikke en betrygget vej, men pionererne var trygge. De var sikre på, at Guds godhed ligger ikke blot i Hans ja, men også i Hans nej. Det fik man ofte brug for at få bekræftet, når tingene tilsyneladende mislykkedes, når elevtallet svigtede, og myndighederne greb ind og anvendte skolen til noget helt andet end det, den var bestemt til. Så var det ikke let at dreje nøglen om for frygten, for den var jo også i stuen. Så måtte de klynge sig til dette, at Guds veje er usporlige, men ikke vilkårlige. Bekymringerne er ikke lette at holde borte, men de er sprængfarlige tingester at have i hånden. De skal kastes på Gud. Der er disponeret fejl ved vor skole, men Gud tæller ikke vore fejl, men vore kampe. Gud tæller ikke vore fald, men vore skridt, d. v. s., om vi er villige til at gå Hans veje — være som leret i pottemagerens hånd. Gud tæller heller ikke vore sejre, men spørger om lydighed.

Der er blevet kæmpet bag disse mure, også bønnens kamp, men bøn er samviden med Gud, og det giver styrke til at bære et ja og et nej. Under disse vilkår er skolen her blevet brugt, så den snart har været højskole og snart noget helt andet, og nu er den højskole med det sigte at forberede unge piger til en gerning blandt syge. Fårevejle Højskole har været som leret i pottemagerens hånd, og vi tror og håber, at det, som skabes og formes her i dag må være brugbart, nyttigt og til velsignelse.

Ordene om leret i pottemagerens hånd har gyldighed, når det gælder vort land og vor skole her, men de har ikke mindst gyldighed, når det drejer sig om den enkelte elev. De skal ikke absolut blive, hvad forældrene vil eller ønsker, eller hvad de selv vil. Det anser vi naturligvis som noget ønskværdigt, og det er da noget meget lykkeligt og trygt at nå de mål, man har sat sig. Men skulle ønskerne ikke opfyldes, fordi evner og kræfter ikke slog til, så kan der alligevel formes noget nyt, fordi vi er som leret i

pottemagerens hånd, og Han er altid villig til at begynde forfra med os.

Ved en sygdom får man chancen for at se sin tilværelse på en ny og måske dybere måde, idet lidelsen ophører med at være lidelse i det øjeblik, man ser meningen med den. Det gælder vist også for vore skuffelser. Men det kræver naturligvis meget af os, at vi må give afkald på det, som vi så inderligt ønsker, også når det drejer sig om vor uddannelse.

Forældrene kan, fordi de er eet med børnene, forme dem med deres kærlighed og omsorg, og fordi de altid følger dem. Skolen kan også nå langt med eleverne, fordi lærernes interesse, omsorg, indsigt og erfaring kan forme og danne dem, så de kan nå langt på uddannelsesvejen, men de kan kun følge dem et kort stykke ad vejen. Guds muligheder er uudtømmelige og Hans kærlighed uden grænser. Måtte vi have den lydighed, der gør, at vi bliver som leret i pottemagerens hånd og bliver det, der er Hans bestemmelse.

F. H. NYT

Siden sidst — har vi haft besøg af vore gode naboer og kolleger fra Uubberup Sygeplejehøjskole, og det var som altid en god og festlig oplevelse. Underholdningen var i de bedste hænder, idet fru Lond Hansen, Svallerup, på en stilfærdig, fin og betagende måde gengav Steinbecks: »Perlen«, så den for altid vil være præget i vort sind.

Så meldte foråret sig med styrke, og vi fik udflugtsslængsler i blodet. Mandag den 29. april tog vi på heldagstur og oplevede »al Sjællands ynde«. Som altid blev vi godt modtaget på Knabstrup Teglværk og havde godt udbytte af rundgangen. Smørrebrødspakken blev nydt i de skønneste omgivelser, idet vi havde

fået lov til at komme ind i haven på Knabstrup Hovedgård. Vi havde forbindelsen i orden gennem en elev, og så åbner alle (have)døre sig. Louisiana var nok også et besøg værd, og så gik turen til København — sluttende i Det kgl. Teater i selskab med Holberg og »Den stundesløse«. Festligt! Fornøjeligt!

Halvdelen af eleverne havde besøg på forældredagen, og det blev en god dag, som faldt sammen med mindededagen for Danmarks befrielse. Frk. Pade gav en grundig redegørelse for sygeplejeuddannelsen, og forældrene kvitterede med stort bifald.

D-holdet havde påtaget sig at underholde, og under frk. Mikkelsens kyndige ledelse opførte de Kjæl Abell: »Silkeborg« og klarede den store og meget krævende opgave med dygtighed.

Også de andre klasser har været iilden og givet værdifulde underholdninger, der har glædet tilhørerne og været med til at skabe sammenhold og fællesfølelse. A-holdet lavede en H. C. Andersen-aften, B-holdet opførte Soyas: »En ærgrelse på vandring«, og C-holdet havde også en Kjæl Abell-aften, nemlig med »Eva aftjener sin værnepligt«.

Idet der henvises til programmet for vort elev- og sommermøde, udtaler vi ønsket om, at mange vil møde op denne dag og påny knytte forbindelsen med skolen.

P. J.

Fra boghylden

Henry Viscardi:

RET TIL AT LEVE.

Oversættelse ved Agnete V. Hansen.
Frimodts Forlag 1968.

Denne bogs indhold er formet som en række breve — i alt tolv — i hvilke forfatteren søger at gøre rede for den handicappedes »ret til at leve« tilværelsen på almenneskelige vilkår. Indholdet henven-

der sig umiddelbart til unge fysisk handicappede, og forfatterens erfaringsmateriale er stort. Dels er Henry Viscardi selv født og opvokset med et alvorligt handicap, han er født uden ben, dels beskæftiger han i dag i sin virksomhed godt 400 mennesker, alle mere eller mindre handicappede, og endelig har forfatteren gennem breve, han har modtaget, og gennem samtaler med invalide mødt de samme spørgsmål og problemer så ofte, at det har været ham muligt at give svar på meget.

Bogen rummer adskillige råd og megen vejledning til den unge, brevene er stilet til, og den indeholder desuden adskillige eksempler på handicappedes skæbne. I den forbindelse må nævnes, at nogle af de omtalte »tilfælde« næppe vil kunne ses i Danmark. Således har for eksempel alle her i landet ret til lægehjælp, har ret — og pligt — til, i den grad det er muligt, at modtage undervisning, samt har krav på at få erhvervs-mæssig oplæring, dersom invaliditeten tillader dette. Bortset fra disse enkeltheder, som i denne forbindelse må siges at være decideret amerikanske, synes problemerne at være fælles for unge i USA og i Danmark.

Forfatteren fremhæver, hvor uhyre vigtigt det er for den handicappede at få en uddannelse, svarende til evner og anlæg — og helst også efter ønske — og omtaler endvidere betydningen af tilfredsstillende fritidssysler. Det understreges stærkt, af hvor altafgørende betydning den handicappedes indstilling til arbejdet er. Henry Viscardi advarer mod al stræben efter det uopnåelige, tilråder en realistisk vurdering af mulighederne, advarer mod at foregøgle sig selv og andre, at der intet handicap er, tilråder at tage imod andre menneskers tilbud om hjælp, selv om disse måske fremsættes på en mindre heldig måde, advarer mod at forfalde til følelsen af som handicappet at have noget specielt krav på omgivelsernes bevågenhed, tilråder i størst mulig grad selv at tage initiativ.

Som nævnt indledende, henvender bogen sig til den unge legemligt handicappede, men en langt større kreds kan have udbytte af at stifte bekendtskab med den, det være sig den handicappedes familie, venner, lærere, kolleger, arbejdsgivere eller andre, der kommer i berøring med invalide børn og voksne, og det vil i realiteten sige alle. Forfatterens kristelige livssyn præger bogens indhold, og gennem den går et krav om accept — egentlig ikke af den handicappede eller af den »normale«, men af medmennesket. Også derfor henvender bogen sig ikke blot til et mindretal, men til alle.

D. B.

Elev- og sommermøde

Søndag den 26. maj 1968

Som meddelt i de to sidste numre af »Sølvsnoren« afholdes det årlige elev- og sommermøde søndag den 26. maj. Programmet er følgende:

- Kl. 8,30: Flaget sættes. Morgenmad og morgenandagt.
- Kl. 10,00: Gudstjeneste i Fårevæjle kirke ved pastor Wiberg.
- Kl. 12,00: Frokost og kaffe.
- Kl. 14,00: Fhv. forstander Møller, Hammerum, taler.
- Kl. 15,00: Der kan købes kaffe i haven.
- Kl. 15,30: Gymnastikopvisning ved skolens elever under ledelse af fru Jytte Larsen.
- Kl. 16,15: Elevforeningens generalforsamling.
- Kl. 18,00: Middag.
- Kl. 19,30: Aftenfest. Seminarielæktor Børge Troelsen, Silkeborg, underholder.
- Derefter kaffebord og aftenandagt.

Gamle elever er velkomne allerede lørdag aften, hvor der bliver lejlighed til frit samvær hos lærere og forstanderen. Indmeldelse med oplysning om, hvilke måltider, man ønsker at deltage i, må være os i hænde senest torsdag den 23. maj. De, der hverken ønsker overnatning, frokost eller middag, behøver ikke at melde sig. For måltider betales: Morgenmad 3 kr., frokost eller middag 4 kr., kaffe 2 kr. Til overnatning medbringes sengetøj og — linned.

Jubilarerne er særligt velkomne.

60 års jubilarer er: s. 1908 og v. 1908—09.

50 års jubilarer er: s. 1918 og v. 1918—19.

25 års jubilarer er: 19 håndværkerelever.

10 års jubilarer er: holdene fra 1958.

Alle gamle elever, tidligere medarbejdere i skole, køkken, have og landbrug samt alle venner og bekendte af F. H., er hjerteligt velkomne. Vi håber, det må blive en værdifuld og festlig dag.

Elevforeningens generalforsamling

afholdes i forbindelse med elevmødet søndag den 26. maj kl. 16,15.

DAGSORDEN:

1. Beretning ved formanden, købmand H. Hansen.
2. Beretning om regnskabet ved kassereren.
3. Bestyrelsesvalg. - Flg. afgår efter tur: Sygepl. frk. Gunhild Holmgård Petersen, sygepl. frk. Grete Pilegård, sygepl. frk. Annelise Eriksen. Sidstnævnte ønsker ikke genvalg.
4. Eventuelt.

P. b. v.

H. Hansen.

Tre tavse Bautastene taler - jeg lytter

Af Vald. Olsen

(Fortsat fra forrige nr.)

Indvendige døre og løst inøvntar var brugt som komfurbrændsel, madrekvister og uanvendelige brugsgenstande, lasere og efterladte klædningsstykker krydrede luften uappetitligt, og muggen sengehalv fra flygtningenes primitive sovepladser på gulvene flød i store bunker bag gårdsplassen. – Umenneskeligt, men anderledes kunne det selvfølgelig ikke være under sådanne forhold – et enkelt, skrigende udslag af de uafvendelige, grusomme følger, som enhver krig medfører ...

Vi brugte de første timer til en fælles gennemgang af lokalerne på Flintholm, Portgård og højskolebygningerne fra kælder til kvist.

Efterhånden som vi kom frem, virkede indtrykkene af misrøgt mere og mere knugende – det hele så dog så fortvivlet og håbløst uoverkommeligt ud – og det var „vor ungdoms lyse slot“ – i en sådan forfatning.

Efter alt det roderi og virvar, der ved sammenstuvning af så mange mennesker havde været overalt, var det ejendommeligt nu at gå her ganske alene i denne søndagsstilhed og forladthed, hvor vanrøgt skreg overalt fra nedtrampede plantevækster og fra alle kroge.

Denne sære forladthedsfølelse virkede måske også dobbelt overvældende på baggrund af alt, hvad der var gået forud af spænding og mindreværdsplacering under mange forudgående drøftelser både med de tyske besættelsesofficerer og med de danske myndigheder.

Fra højskolehaven gik jeg videre udenom Flintholm i knugende afmagt og ensomhedsfølelse overfor de uoverskuelige vanskeligheder, som jeg ikke kunne være blind for fortsat ville tårne sig op i bestræbelserne for at få frigivet højskolen

– selvom jeg naturligvis ikke på det tidspunkt kunne ane, at der ville gå endnu næsten to år, før højskolen igen kunne åbnes, efter at de danske myndigheder da endelig opgav en ny – og helt unødvendig – beslaglæggelse af højskolens ejendomme.

Min grublende rundtur endte ude ved den store sten nord for Flintholm.

Ganske uberørt af al den uorden, der prægede alle højskolens andre omgivelser, lå den ensom og urørt sådan, som jeg havde kendt den lige siden 1907, og som den vel har ligget her siden isskrulingernes tid – ligesom lidt udenfor det hele.

8. juli 1945

Her fandt jeg endelig en uberørt plet, hvor sommerens vildtvoksende ukrudt ikke var nedtrampet.

Her gemte jeg mig ...

Alt var blikstille –.

Foran lå højskolen, mennesketom, med alle åbentstående vinduer som forstenede, selvopgivende, stirrende øjne ...

Solen skinnede fra en skyfri himmel, ikke en vind rørte sig i juli-søndagens lune middagsstund, selv fuglekvidderet i trækronerne tav ...

Hvilken stilhed –.

Kun ovre fra børnehjemmet lød stemmer fra legende børn – som blot forøgede virkningen af stilheden i alle de øvrige omgivelser ...

En andagtsskabende stilhed ...

Jeg lænede hovedet mod stenen, og stilheden i naturen omkring mig forplantede sig til mit indre ...

I denne højtidsstilhed fik jeg lov til, i ly af stenen, at opleve en af livets forunderlige timer.

Jeg hørte ganske vist ikke, som Moses ved den brændende tornebusk, Guds røst: ... „Det sted, du står på er helligt ...”.

Jeg så heller ikke, som Jakob ved Betels sten, en stige fra jord til himmel.

Men uden at høre og uden at se blev Jakobs oplevelse ved Betel alligevel nu genoplevet her ved Flinholms urgamle bautasten.

Her var det ikke blot Jakob – her var det nutid.

Med stenen som støtte for et tanke-træt, afmægtigt menneske så jeg den dag højskolen som en flygtning, der – ligesom Jakob – havde mistet sit gamle hjem og nu la her grædende over dystre minder, udmattet af årelange, opslidende overanstrengelser, ensom, forladt af alle, skamfuld over så meget, uvidende om en ukendt fremtid, grublende over både fortid, nutid og fremtid.

Da blev stenen „... vædet med tårers dåb”.

Hvad der i øvrigt sker i sådanne timer er lønkammerhemmeligheder, som ikke gives videre. – Det véd enhver, som er fortrolig med at være alene med Gud, – selv apostlen Paulus måtte jo være var-som dermed og kunne endda ængstes for at blive misforstået.

Her blev imidlertid de løfter, hvormed Jakob i sin tid kunne gå videre fra Betel, nu bekræftet og beseglet for Fårevejle Højskole.

Hør engang: „... dette sted giver jeg dig ... jeg vil være med dig ... og vogte dig ... og bevare dig ... og føre dig tilbage hertil ... og velsigne dig ... og jeg

vil ikke forlade dig ... men opfylde alt, hvad jeg har lovet dig”.

„Alt, hvad jeg har lovet dig ...”

Det var det allermest tiltrængte til-sagn, der kunne gives til højskolen.

Tænk, hvilke løfte ved Guds Ånds vidnesbyrd – i den situation. Alt blev blik-stille – også i mit indre.

Som et stiltfærdigt ekko gav det gen-lyd i mig: „... så tag da mine hænder og led mig frem ...”.

Slutsummen af min erfaring her ved denne sten i disse uryddelige omgivelser i denne stille søndagstime blev:

Her kom han med sin egen fred i Ånden, som han gav, så kan jeg stå, hvor før jeg faldt, og takker, hvor jeg tav. –

Her kom han, og så svinder alt, som ellers gør mig rød, så kan jeg stå, hvor før jeg faldt, og smile, hvor jeg græd. – Han kom og så blev alting glemt, og godt, hvad end der sker, og trængslerne, som mig har skræmt, er ikke trængsler mer’.

Den famlende bøn er forlængst opfyldt og derefter fortsat bekræftet indtil i dag: Gud gav – efter ydmygende lang vente-tid – Fårevejle Højskole tilbage til tjene-
neste for søgende ungdom.

— — —

Før Jakob næste morgen drog videre, tog han stenen, han havde brugt som hovedpude, rejste den som en mindesten og kaldte stedet Betel: Guds hus, og bevidnede: Herren er på dette sted.

Sådan blev også denne bautasten ved Flinholm indviet for mig søndag d. 8. juli 1945.

Herren er på dette sted!

— — —

Som den yngste blandt de første i den inderkreds, som rejste højskolen på Flinholm i 1907 og nu som den ældste

og sidste af denne inderkreds, der gennem de mellemliggende 60 år har haft det privilegium at kunne lytte til historiens erfaringsmættede, hviskende åndedræt fra højskolen og dens omgivelser, har jeg nu her løftet sløret over fortiden lidt – ganske lidt – for noget af det, som jeg har kunnet lytte mig til i stille timer gennem disse år i Flintholms erindringsfyldte omgivelser.

Disse stene, Flintholms bautastene, kan også nu og fremdeles tale – hviske eller råbe – til enhver, der vil lytte.

I, som har øren at høre med – I må lytte –! – Og fortsat tilegne jer løftet fra Betel: „Alt, hvad jeg har lovet dig”.

Når jeg nu i stille timer sidder ene, lader gode, kære minder vælde frem – da i tak og undren alt må sig forene for livets underfulde, gudberedte vej.

Tak for alle de 60 år.

Vald. Olsen.

Studiekredse

Også på forårsholdet 1968 har vi haft en del studiekredse i gang, og eleverne har haft lejlighed til at vælge mellem følgende lærere og emner:

Dagmar Bork: 1) Det danske Missions-selskabs arbejde. 2) Den danske landsbykirke.

Bent Davidsen: 1) Jeg og de andre. 2) Verdensreligionerne.

Johanne Mikkelsen: Klassisk musik.

Lilly Frederiksen: Menneskets afhængighed og selvstændighed.

Annette Pade: 1) Aldersproblemer. 2) F.N. (specielt WHO - FAO - Unesco - Unicef).

Poul Jeppesen: Sjælelige problemer og kristen tro (som grundbog benyttes Gordon Johnsens bog med samme titel).

FÅREVEJLE HØJSKOLE

SYGEPLEJEHØJSKOLE

Oprettet 1907

Sygplejehøjskole 1951

Formand:

Provst C. P. Agger, Sundby
pr. Nykøbing Falster

Forstanderinde:

Annette Pade

Forstander:

Poul Jeppesen

Telefon: Fårevejle 183

Giro-nr.: 62100

Elevtelefon: Fårevejle 253

Elevforeningen:

Formand:

Købmand H. Hansen, Nygade 13,
Kalundborg

Kasserer:

Højskolelærer Bent Davidsen,
4540 Fårevejle st.

Giro-nr.: 8701

Adresseforandringer meddeles
til postvæsenet

Redaktør

Forstander Poul Jeppesen,
Fårevejle Højskole,
4540 Fårevejle st.

Tryk: Sjællands Tidende, Holbæk
